

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scipio Claromontius De Ratione Status

Chiaramonti, Scipione

[S.l.], 1679

De Justo Extraordinario, & Superordinario. XIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10064

audini & felicitati illius fastigii licitum esse voluptatibus perfrui. Mihi videtur, quod fabula Persei alati, & capite Medusæ armati, referat principem, qui excedenti se armat majestate, & incedit, exclusa ratione, suo arbitrio, & opinio majestatis Gorgonem, quæ stup dum reddit populum subiectum, cum intuetur; & ipse volans extra semitam humanam vadit, & rationis compotem, & qui in terris est, graditur per vias certas & stabiles, qualis sane progressus est rationis veræ & rectæ. Finio itaque hanc de prætextibus dissertationem, quoniam de fidei violatione etiam supra, differens de prætextibus contrariis argumentisque, satis dixi. Repeto autem, quod maximum fomentum omnium prætextuum pravorum principum, & principatuū est, quod diximus modo, extollere opinionē majestatis summæ potestatis ultra conditionem humanam, & animos subditorum deprimere ad vilem servitutem: qui sive prætextus, sive fundamentum, sive fundamentum prætextuum, quam longe absit a bona & vera Ratione regiminis, cui plane repugnat, tam manifestum est ex iis quæ dicta sunt, ut reperere illud foret supervacuum.

De Justo extraordinario, sive supraordinario.

Cap. XIV.

Duo erant jura, & justa, unum ordinarium, alterum extraordinarium, sive supraordinarium, quæ ambo exposita sunt. Etiam declaratum est justum apparens, allatum pro velamine justii ordinarii. Superest considerare an justum extraordinarium, sive supraordinarium habeat apparens velamen diversum ab iis, de quibus jam disseruimus: & concludo quod non, sed reduci ipsius velamen ad istud axioma, quod quæcunque sit res, quomodocunque per se ipsa turpis, exercita in publicum commodum fiat laudabilis. Illud expressit Poeta ille (Tasso) qui commodum publicum junxit cum fide:

Per

Per la fe, per la patria il tutto lice.

Propter fidem, propter Patriam cuncta licent.

Quod axioma recipit æquivocationem alias significatam ex utilitate formæ status ob communem civium salutem, & civitatis, quæ ostensæ sunt diversæ esse res, & in pravis Rebusp. admodum differentes. Etiam monitum est, quod operari pro salute communi civitatis & propter ejusd. felicitatem politicam semper bonum est, dummodo non repugnet felicitati supernaturali. - Ostensum quoque est, quod quando res, quæ peragitur, ex sua natura prava est, ut v. g. adulterium, ob quemcumque finem bonum committatur, non sit bona. Hæ veritates nihilominus ex axiome dicto fluentes & prætextu, qui inde exoritur, manent apud plurimos offuscata, & tectæ. Apud Turcas fratricidium, & nepotum cædes, quod imperator ipsorum jubet, quoniã tollit metum schismatis & divisionis imperii; quæ per ipsos posset nasci, apud illos justa habita est. Sit itaq; conclusio: quoniam axioma, quod refert justum extraordinarium sive supraordinarium, injustum est, quod utile publicum, & status, reddat quamcunque actionem ad se directam justam. Et hoc axioma unum est ex iis, quæ in usu sunt, ad adumbrandum injustum ordinarium, h. e. contrarium ordinario justo, & prætextum qui adhibetur ad palliandum finem, de quo superius disseruimus. Quare Ratio Status apparens opposita huic justo, non differt à Ratione Status apparente opposita justo ordinario, sed ipsius pars est.

Finis Libri primi.

